

Φ6 Η «κρητική περίοδος» του Ελευθ. Βενιζέλου

ΛΙΑΗ ΜΑΚΡΑΚΗ, *ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ (1864-910)*. Η διάπλαση ενός εθνικού ηγέτη, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1992.

Μεγάλες, σημαντικές και αμφιλεγόμενες πολιτικές προσωπικότητες προκαλούν πάντα νέες μελέτες και νέες θεωρήσεις. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος υπήρξε πράγματι ο μεγαλύτερος Έλληνας πολιτικός του 20ού αιώνα.

Την «κρητική περίοδο» του Βενιζέλου ιχνολατεί η σημαντική μελέτη της Μακράκη με πλήθος πηγών, αναφορών και πλούσια ελληνική και ξένη βιβλιογραφία.

Αυτή η «κρητική περίοδος» διαμόρφωσε τον μετέπειτα ηγέτη της Ελλάδος γι' αυτό και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, συμβάλλοντας στην προσπάθεια να αποχωριστεί η πραγματικότητα από το μύθο που αναπόφευκτα περιβάλλει τις ηγετικές προσωπικότητες, απ' τη μυθική εικόνα που συνθέτουν από κοινού τόσο η αγάπη των οπαδών όσο και το μίσος των αντιπάλων.

Η ιστορική σημασία του κινήματος του Θέρσου είναι γνωστή και οι συνέπειες του δεν περιορίστηκαν μόνο στην Κρήτη.

Προδίκασε, κατά κάποιον τρόπον τη στρατιωτική επέμβαση στο Γουδί, το 1903. Ο Στρατιωτικός Σύन्δεσμος του καλεί στην Αθήνα και σύντομα, το 1930, ο Βενιζέλος ιδρύει το κόμμα των Φιλελευθέρων και σχη-

ματίζει την πρώτη του κυβέρνηση. Σε 3 χρόνια η Κρήτη ενώνεται με την Ελλάδα, αλλά ήδη ο Βενιζέλος ήταν σε θέση ως πολιτικός να αντιμετωπίσει τις απαιτήσεις των καιρών, το αίτημα δηλαδή του διοικητικού, πολιτικού και οικονομικού εκσυγχρονισμού της χώρας, αιτήματα άρρηκτα δεμένα με την ελληνική πραγματικότητα και τη στήριξη των εθνικών διεκδικήσεων.

Η συγγραφέας, θέλοντας να συμπυκνώσει επιγραμματικά την άποψή της για την προσωπικότητα του Βενιζέλου, τον χαρακτηρίζει «αγωνιστή με την κλασική έννοια», άνθρωπο της δράσης και σε «συνεχή ετοιμότητα για την εξερεύνηση δυσκολιών και απαιτητικών λύσεων», ποιότητες βέβαια που στερείται σήμερα η πολύτιμη ελίτ της χώρας όπου το αίτημα ενός νέου εκσυγχρονισμού σ' όλους τους τομείς παραμένει τόσο επιτακτικό.

Ο νεαρός δικηγόρος στα Χανιά, ο Βενιζέλος, έγραφε στην εφημερίδα *Λευκά Όρη* (3/4/1889): «Οποία ήδη η δημοσιογραφία εν Κρήτη; εκτός ολίγων σεβαστών εξαιρέσεων, δημοσιογραφία παρ' ημών λέγεται η αμοιβαία εξύβρισις των δύο πολιτικών μερίδων διά του χυδαιότερου και μάλλον αναγώγου τρόπου επί μιας κόλλας χάρτου, όπερ ονομάζεται *εφημερίς*».

Οι αναλογίες με τα της σήμεραν είναι απλώς «συμπωματικές».

Σαν ειν' ο τράγος δυνατός, δεν τότε στένει η μάντρα,

Ο άντρας κάνει τη γενιά κι όχι η γενιά τον άντρα.

Κρητική μαντινάδα